

Beslut

Datum 2025.04.01 Dnr: **1-27/2025**

Rektor

**Finansdepartementet
103 33 Stockholm**

Postadress alt. e-postadress

Yttrande över departementspromemorian Skatteincitament för juridiska personers gåvor till ideell verksamhet (SOU 2024:90)

Karolinska Institutet har beretts möjlighet att lämna synpunkter på Justitiedepartementets remiss av departementspromemorian Skatteincitament för juridiska personers gåvor till ideell verksamhet (SOU 2024:90). KI överlämnar härmed sitt yttrande.

Yttrandet har utarbetats genom beredning inom gemensamt verksamhetsstöd (GVS).

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Annika Östman Wernersson efter föredragning av Development Office director Jenny Löhr.

Rektor

Annika Östman Wernersson

Liv Sadeqi

Bilaga

Allmänna synpunkter

Yttrande över departementspromemorian Skatteincitament för juridiska personers gåvor till ideell verksamhet (SOU 2024:90)

Karolinska Institutet (KI) anser på det stora hela att förslaget till skattein-citament för juridiska personers gåvor i syfte att öka juridiska personers givande är positivt.

Vi beklagar att uppdraget inte omfattar att lämna förslag om utvidgning av nuvarande regler avseende vilka organisationer som kan godkännas som gåvomottagare och att svenska universitet och högskolor inte finns föreslagna som möjliga gåvomottagare i lagförslaget.

Om syftet verkligen är att öka stödet till vetenskaplig forskning så bör gåvor till universitet som bedriver vetenskaplig forskning vara inklude-rade som gåvomottagare då långt ifrån alla forskningsområden har en in-samlingsorganisation som ger medlen vidare till området.

KI förstår att den huvudsakliga målgruppen för den föreslagna lagstift-ningen främst är de stora insamlingsorganisationerna och trossamfunden som bedriver en bred insamlingsverksamhet och folkbildning mot all-mänheten och som har den administrativa kapaciteten att ta emot många, mindre donationer. KI har inga önskemål om att konkurrera med dessa organisationer, och flera av dem är stora och viktiga samarbetspartners och finansiärer till många projekt och enskilda forskare verksamma vid KI. Vi ser dock en påtaglig fara i att enbart forskningsområden som har en given organisation, stiftelse eller forskningsfond gynnas av lagförsla-get och att vetenskaplig forskning inom områden som idag saknar en in-samlingsorganisation eller stiftelse får sämre förutsättningar för finansie-ring. Därmed finns det en risk att de effekter som lagförslaget förväntas få på samhällsnyttan, bara delvis uppnås genom den begränsning som det innebär att forskande statliga universitet inte omfattas som gåvomotta-gare i lagförslaget. Exempel på vetenskapliga områden som har stort be-hov av forskningsmedel men som har få eller inga ideella insamlingsor-organisationer eller stiftelser att söka medel från är bl.a. odontologi, säll-synta diagnoser, psykisk hälsa och psykisk ohälsa, miljörelaterade hälso-problem och kvinnors hälsa (se rapport Forte, november 2023 ISBN: 978-91-88561-56-5).

Idag finns ett antal stora och välfinansierade ideella organisationer som delar ut medel till forskning vilket vi välkomnar. Se Givandet i siffror 2023, sid 16: Givandet i siffror 2023.

Men mot bakgrund av statistiken ser vi fler organisationer och sjukdoms-områden som har en mycket begränsad omsättning. För vissa sjukdoms-tillstånd saknas det helt insamlingsorganisationer som kan bidra. Endo-metriossföreningen hänvisar t.ex. på sin hemsida till KI:s hemsida för de som vill stödja forskning om endometriosis som ungefär 250 000 svenska

kvinnor lider av. Ge ett bidrag till föreningen eller endometriosforskningen – Endometriosföreningen.

Detta blev också märkbart inte minst under pandemin då behovet av gåvor för virusforskning och vaccinforskning relaterat till covid-19 ökade i omfattning på rekordtid. Det blev uppenbart att det saknades en given insamlingsorganisation för ändamålet. KI med omfattande forskning inom området fick stora gåvor av både privatpersoner och juridiska personer och vi är övertygade om att ett generöst skatteincitament för juridiska personer hade kunnat stimulera givandet ytterligare.

Särskilda synpunkter

1.2 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229), sidan 26.

Även om vi på det stora hela ser positivt på förslaget till ändring i inkomstskattelagen, 1.2 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) så vill vi belysa de begränsningar vi ser avseende beloppsgränser under 26 a § mot behovet av det finansiella stöd som krävs för att kunna genomföra vetenskaplig medicinsk forskning. De nivåer i förslaget under 26 a § är ett steg i rätt riktning, men vi befarar att de inte alls är tillräckligt höga för att göra skillnad och för att kunna stimulera till större donationer från företag som har kapacitet att göra skillnad och som vill bidra till vetenskaplig forskning. Vidare bör beloppsgränser vara jämförbara mellan länderna i EU och de nordiska länderna, se kapitel Utländsk rätt 6.2 och 6.3, sidan 108-109, , utredningens referens till OECD (2020), Taxation and Philanthropy, OECD Tax Policy Studies, No. 27, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/df434a77-en>

Ett starkt argument här är att multinationella företag eller nordiska företag antagligen väljer ett land som ger ett större skatteavdrag än ett mindre och då går forskningsstödet till ett annat land i stället för till Sverige.

Vi anser att beloppsbegränsningar rimligen bör vara kopplade mot företagets storlek som till exempel i Frankrike, Tyskland och Nederländerna:

- Nederländerna: Företag kan dra av upp till 50 % av sin skattemässiga vinst, med ett maximalt avdrag på 100 000 euro.
- Frankrike: Företag kan dra av 60 % av sina donationer till godkända välgörenhetsorganisationer från sin bolagsskatt, upp till 0,5 % av deras omsättning. Överskjutande belopp kan rullas över till de följande fem åren.
- Tyskland: Företagen kan dra av upp till 20 % av sin beskattningsbara omsättning för donationer till godkända välgörenhetsorganisationer. Överskjutande donationer kan rullas över till följande år.
- Finland, (se 6.3.2 sidan 110) vill vi särskilt lyfta som ett föregångsland: ”För företag gäller att donationen måste överstiga 850 euro för att avdrag ska medges. Företaget kan ansöka om att få göra avdrag för gåvor under minimibeloppet. Däremot gäller två olika maximi- SOU 2024:90 Utländsk rätt 111 belopp för företags donationer beroende på donationens mottagare. Om donationen görs till en stat inom EES eller ett universitet eller en högskola inom EES som får offentlig finansiering eller en universitetsfond i anknytning till dessa är den övre gränsen 250 000 euro. Om mottagaren är av den finska skattemyndigheten namngiven mottagare, är övre gränsen för donationen i stället 50 000 euro.”

4.6 Forskning vid universitet och högskolor, redovisas fördelning av intäkter till Sveriges lärosäten. sidan 60 – 67

Under 4.6.1. och tabell 4.5 Lärosätenas totala intäkter för forskning och utbildning på forskarnivå, 2023, står det att 73 % av intäkterna utgörs av offentliga medel. Att tabellen inte skiljer på undervisning och forskning blir i detta sammanhang missvisande eftersom förhållandet ser helt annorlunda ut om universitetens forskningsverksamhet redovisas separat. Det är således denna verksamhet som har störst potential att ta emot gåvor från juridiska personer. Här vet vi att det skiljer sig mellan lärosäten och att andelen forskning varierar. Forskningen utgör 85% av Karolinska Institutets omsättning. När det gäller statsanslag samt övrig offentlig fi-

nansiering av KI:s verksamhet så utgör den 64% vilket innebär att forskningen är beroende av externa icke-statliga medel i större utsträckning än utredningen pekar på med utgångspunkt i tabell 4.5 under 4.6.1. Så mycket som cirka 40% av KI:s intäkter utgörs av externa icke-statliga medel. Svenska och utländska företag utgjorde endast 5% av intäkterna 2024 men det är vår fulla övertygelse att fler juridiska personer vill vara med och bidra till forskningen som har stor betydelse om Sverige ska fortsätta vara i framkant och konkurrera med forskning som leder till nya innovationer som gör Sverige konkurrenskraftigt på lång sikt.

[Karolinska Institutets årsredovisning 2024](#)